



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrå-  
det**

---

Plats och tid Förvaltningsbyggnaden Gällivare, sammanträdesrum 1  
Fredag 19 oktober 2018 kl.08:30-11:30

Utses att justera Göte Henriksson

Justeringens plats och tid Förvaltningsbyggnaden fredag 18-10-26 kl.08:15

Underskrifter Sekreterare Mats Nilsson Johansson Paragraf §51 - §62  
Mats Nilsson Johansson

Ordförande Jeanette Wäppling  
Jeanette Wäppling

Justerande Göte Henriksson  
Göte Henriksson



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

**Närvaro vid Kommunala pensionärsrådets sammanträde 2018-10-19**

<b>Ordinarie</b>	<b>Namn</b>	<b>Parti</b>	<b>Beslut i §§</b>	<b>Närvarande Klockan</b>	<b>Anmärkning</b>
Ordförande	Jeanette Wäppling	v	51-62		
Vice ordförande	Laila Furskog	PRO			
Ledamot	Iris Dimitri	v	51-62		
Ledamot	Dan Vintén	mav	51-62		
Ledamot	Eva Lindblom	SPF	51-62		
Ledamot	Göte Henriksson	PRO	51-62		
Ledamot	Ellen Lundgren	F-klub	51-62		
Ledamot	Asta Wallfur	SKPF	51-62		
<b>Ersättare</b>	<b>Namn</b>	<b>Parti</b>	<b>Beslut i §§</b>	<b>Närvarande Klockan</b>	<b>Anmärkning</b>
Ersättare	Birgitta Gidblom	PRO	51-62		Tjänstgörande ersättare
<b>Övriga deltagare</b>	<b>Namn</b>	<b>Anmärkning/närvarande</b>			
Sekreterare	Mats Nilsson Johansson	§§ 51-62			
MAS	Ingela Öhman	§ 56			
Äldrepedagog	Anette Andersson	§ 61			



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

**INNEHÅLLSFÖRTECKNING**

	<b>SIDAN</b>
<b>§ 51</b> Val av justerare	<b>4</b>
<b>§ 52</b> Information från nämnder och styrelser	<b>5</b>
<b>§ 53</b> Information från föreningar	<b>6</b>
<b>§ 54</b> Delgivningar	<b>7</b>
<b>§ 55</b> Föregående protokoll	<b>8</b>
<b>§ 56</b> Medicinhantering	<b>9</b>
<b>§ 57</b> Projekt arbetsmarknadsintegration	<b>10</b>
<b>§ 58</b> Socialnämndens budget	<b>11</b>
<b>§ 59</b> Enens vård- och omsorgsboende	<b>12</b>
<b>§ 60</b> Personal inom socialförvaltningen	<b>13</b>
<b>§ 61</b> Kommunens äldrepedagog	<b>14</b>
<b>§ 62</b> Kommunens telefonväxel	<b>15</b>



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrå-  
det**

---

§ 51


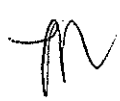
Val av justerare

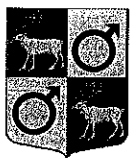
**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att Göte Henriksson justerar dagens protokoll.

**Ärendebeskrivning**

Justerare väljs vid dagens sammanträde.

			Utdragsbestyrkande
-------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 52

Information från nämnder och styrelser

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

Under denna punkt på dagordningen kan ordförande eller representanter från kommunens nämnder informera kommunala pensionärsrådet.

Dan Vintén, service- och tekniknämnden

- Agda Rössel park, planeras.
- Ridklubben har möjlighet att ansöka om medel.

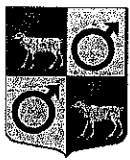
Iris Dimitri, socialnämnden

- Delårsbokslut.
- Internkontrollplan.
- Länsstyrelsen angående socialnämndens förebyggande arbete med alkohol och tobak.
- Bergsgläntan, Inspektionen för vård och omsorg har avslutat sitt ärende.
- Hemtjänstens lokalisering i Malmberget.

Jeanette Wäppling, kommunstyrelsen

- Budget.
- Bevilja borgen till TOPbostäder för byggande av trygghetsboende.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrå-  
det**

---

§ 53

Information från föreningar

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

Information från föreningar.

Birgitta Gidblom, PRO Gällivare

- Information konsumentvägledaren.
- Lunch.
- Modevisning från lokala butiker.
- Dans.

Göte Henriksson, PRO Malmberget

- Utförsäljning från gruvstugan.
- Ny lokal i Malmberget.

Ellen Lundgren, Finskaklubben

- Minoritetsspråksfestival.
- Bingo Enen.
- Information från Demokratiberedningen angående minoritetsspråk.
- Kulturveckan, annonseringen kunde ha varit bättre.

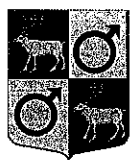
Eva Lindblom, SPF

- Pubafton.
- Öppethus.
- Resa till Ikea.
- Information konsumentvägledaren.

Asta Wallfur, SKPF

- Sommarträff i Boden.
- Surströmming.
- Jultallrik.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrå-  
det**

---

§ 54

Delgivningar

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att lägga delgivningarna till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

1. Protokoll, RFF 18-09-11.
2. Information från "En bra plats".

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 55

Föregående protokoll

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att lägga ärendet till handlingarna.

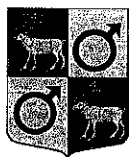
**Ärendebeskrivning**

Föregående protokoll Kommunala pensionärsrådet.

1. Protokoll KPR 18-08-31.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------





2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

§ 56

Medicinhandtering

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att bjuda in medicinskt ansvarig sjuksköterska när patientsäkerhetsberättelsen är färdigställd,

att föreningarna kontaktar medicinskt ansvarig sjuksköterska med förslag till en äldremässa i oktober 2019.

**Ärendebeskrivning**

Kommunala pensionärsrådet vill ha information om läkemedelshandteringen.

Ingela Öhman, medicinskt ansvarig sjuksköterska, informerar om läkemedelshandteringen.

- Organens funktion förändras när vi blir äldre.
- Brist på sjuksköterskor inom hemsjukvården.
- Rehabassistent inom hemsjukvården.
- Har haft en träff med apotekare.

Ingela.Ohman@gallivare.se

**Underlag**

1. Bildspel KPR 18-10-19.
2. 1177 Vårdguiden "att ta läkemedel när du är äldre".

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



Information och tjänster för din hälsa och vård. Besök 1177.se eller ring 1177 för sjukvårdsrådgivning. Öppet dygnet runt.

## Att ta läkemedel när du är äldre

Att bli äldre kan innebära att du måste behandlas med mer läkemedel än tidigare. Samtidigt påverkar åldrandet kroppens sätt att ta hand om läkemedel och du kan lättare få biverkningar. Det finns en del du kan tänka på som kan minska vissa besvär och få behandlingen att fungera bättre.

### När kroppen åldras

När du blir äldre (<https://www.1177.se/Norrbottn/Tema/Senior/Att-bli-aldre/Sa-aldras-kroppen/>) sker förändringar i kroppen som kan påverka effekten av många läkemedel. Dels förändras kroppens förmåga att omsätta läkemedel, det vill säga ta upp, fördela, bryta ner och utsöndra läkemedel. Dels blir olika organ i kroppen känsligare för läkemedel.

Åldersförändringarna är olika stora och sker olika snabbt hos olika personer.

### Njurarnas funktion försämras

De allra flesta lämnar kroppen via njurarna, med urinen. Den åldersförändring som har störst betydelse för effekterna av läkemedel är att njurarnas funktion försämras. Förändringen börjar redan i 30-40-årsåldern och fortsätter sedan långsamt men stadigt livet ut. När du är 80 år kan njurarna ha förlorat hälften av sin ursprungliga förmåga.

Det leder till att läkemedel som utsöndras via njurarna utsöndras långsammare och stannar kvar längre i kroppen. För läkemedel som utsöndras direkt genom njurarna har detta stor betydelse. Exempel på sådana läkemedel är vissa läkemedel mot hjärt-kärlsjukdomar, vissa urindrivande läkemedel, en del typer av antibiotika, vissa läkemedel mot diabetes, de flesta starkare smärtstillande medel som liknar morfin samt en del läkemedel mot inflammation.

Många gånger går det att anpassa behandlingen genom en lägre dos. Men ibland måste du sluta med ett läkemedel helt för att slippa biverkningar.

### Minskad mängd vatten i kroppen

Med åldern minskar mängden vatten i kroppen, vilket gör att andelen fett ökar. Läkemedel som är fettlösliga kan då sprida sig i en större del av kroppen. Detta gör att de kan finnas kvar i kroppen och verka under längre tid. Det kan bland annat förklara varför äldre personer kan känna sig dåsiga dagen efter de har tagit vissa lugnande läkemedel och sömnmedel, som är fettlösliga.

## **Leverns förmåga att bryta ner läkemedel minskar**

En del läkemedel måste brytas ner i levern innan de kan lämna kroppen. Leverns förmåga att bryta ner vissa läkemedel minskar med åldern. Läkemedel som först måste brytas ner innan de kan utsöndras kan då bli kvar längre i kroppen. Det kan leda till att läkemedlen verkar längre, att deras effekt blir starkare och att risken för biverkningar ökar. Det gäller bland annat de flesta medel mot psykiska besvär, och läkemedel mot smärta som innehåller morfin eller liknande ämnen.

## **Hjärnan och nervsystemet blir känsligare**

I takt med att du åldras blir hjärnan känsligare för många läkemedel som har effekter på nervsystemet. Därmed ökar risken för biverkningar som trötthet, yrsel, förvirring och risk för att ramla. Exempel på sådana läkemedel är olika läkemedel mot psykiska besvär, sömnmedel och smärtstillande läkemedel.

## **Kroppens förmåga att reglera blodtrycket försämras**

Kroppens förmåga att hålla blodtrycket på en normal nivå påverkas när du blir äldre. Den reflex som reglerar blodtrycket när du reser dig upp från sittande eller liggande fungerar sämre. Förmågan att reglera blodtrycket när du lägger dig ner är också försämrade.

Dessutom minskar halterna av vissa blodtryckshöjande hormoner, och blodkärlen i benen förlorar en del av sin spänst. Dessa förändringar kan göra att du blir känsligare för läkemedel som har blodtryckssänkande effekter och du kan till exempel bli yr, känna dig ostadig eller svimma.

## **Magen och tarmarna påverkas**

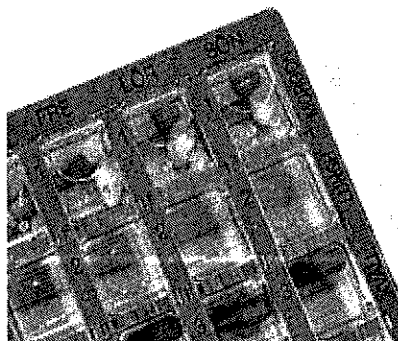
Åldrandet påverkar också magsäcken och tarmarna. Magsäcksslemhinnans skydd mot det sura maginnehållet fungerar sämre när du blir äldre. Då ökar risken för att läkemedel som kan irritera slemhinnan orsakar sår eller blödningar. Det gäller framför allt läkemedel mot smärta och inflammation, så kallade NSAID eller cox-hämmare.

Det är vanligt med förstoppning. Det beror inte så mycket på åldrandet i sig, utan snarare på att du inte rör dig tillräckligt

mycket, inte dricker tillräckligt mycket och inte äter tillräckligt mycket kostfibrer. Om du har problem med förstoppning är du också mer känslig för läkemedel som har förstoppande effekt, till exempel morfin eller morfinliknande smärtstillande läkemedel.

## Du kan få många läkemedel

Bilder i kapitlet



Det finns flera orsaker till att du som är äldre behöver använda många olika läkemedel. Det är vanligt att ha flera sjukdomar eller besvär som behöver behandlas. Ibland behövs ett läkemedel för att lindra biverkningar av ett annat.

Det kan hända att du får läkemedel utskrivna av flera olika läkare. Det kan leda till att du använder flera läkemedel som innehåller samma verksamma ämne eller läkemedel som inte passar ihop. Ibland kan det vara så att du fortsätter ta ett läkemedel som du inte längre behöver. När du träffar en läkare är det därför viktigt att berätta om vilka läkemedel du tar.

De här läkemedlen är vanliga:

- Läkemedel mot hjärt-kärlsjukdomar.
- Blodförtunnande läkemedel.
- Läkemedel mot oro och sömnsvårigheter och mot depression.
- Smärtstillande läkemedel.
- Läkemedel mot mag- och tarmbesvär, främst medel mot magsyra och laxermedel.

### Det kan vara besvärligt att ta flera läkemedel

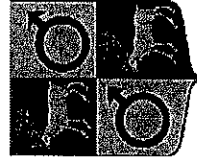
Vissa läkemedel kan påverka varandra om de tas samtidigt. Risker för detta är större om du använder många olika läkemedel. Effekten av ett läkemedel kan minska eller öka beroende på vilka andra läkemedel du tar. En ökad effekt innebär en ökad risk för biverkningar.

Det kan vara svårt att hålla reda på vilka läkemedel du ska ta, när du ska ta dem och i vilka doser, om du använder många läkemedel. Det kan leda till att du använder dina läkemedel på fel sätt, vilket i sin tur kan göra att läkemedlen inte hjälper eller att risken för biverkningar ökar.

Det viktigt att du använder dina läkemedel på rätt sätt för att behandlingen ska fungera bra. Därför är det viktigt att du berättar för din läkare om du upplever biverkningar eller av någon anledning har problem med att ta dina läkemedel.

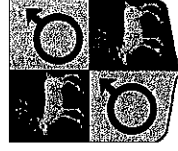
# GÄLLHAREN

- Information till KPR av
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska  
Ingela Öhman
- 2018-10-19



## Socialstyrelsen

- Läkemedelsanvändningen bland äldre är ett problematiskt område – förskrivning av för höga doser, olämpliga läkemedel och biverkningar av behandling är vanligt.
- Socialstyrelsen har skärpt läkemedelsföreskrifterna och publicerat en vägledning om läkemedelsgenomgångar.
- **Läkemedel bakom många inläggningar av äldre**
- Varje år blir cirka 35 000 äldre så sjuka av sina läkemedel att de måste få sjukhusvård. Enligt rapporten Läkemedelsorsakad sjuklighet hos äldre – kartläggning och förslag till åtgärder går det att förebygga runt 60 procent av sjukhusinläggningarna.
- Vi har tidigare gett ut rapporten Äldre med regelbunden medicinering – Antalet läkemedel som riskmarkör som visade att en omfattande läkemedelsbehandling hos äldre signalerar en ökad risk för bland annat akutmottagningsbesök och död.
- **Lista på olämpliga läkemedel för äldre**
- En del läkemedel är som sagt direkt olämpliga för äldre personer och har en hög risk för biverkningar. Vi har därför också sammanställt vilka läkemedel det är i dokumentet Olämpliga läkemedel





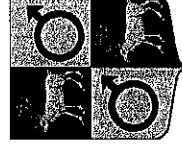
## Varför blir äldre känslig mot läkemedel

- När du blir äldre sker förändringar i kroppen som kan påverka effekten av många läkemedel. Dels förändras kroppens förmåga att omsätta läkemedel, det vill säga ta upp, fördela, bryta ner och utsöndra läkemedel. Dels blir organen i kroppen känsligare för läkemedel
- Åldersförändringar är olika stora och sker olika snabbt hos olika personer.
- **Njurarnas funktion försämras**

De allra flesta lämnar kroppen via njurarna. Den åldersförändringen har störst betydelse för effekterna av läkemedel är att njurarnas funktion försämras.

- **Minskad mängd vatten i kroppen**

Detta sker och andelen fett ökar. Fettlösliga läkemedel kan då sprida sig i en större del av kroppen. Detta gör att de kan finnas kvar i kroppen och verka under en längre tid



## GÄLLIVARE

- Leverns förmåga att bryta ner läkemedel minskar. En del läkemedel måste brytas ner i levern innan de kan lämna kroppen. Eftersom förmågan minskar kan läkemedel bli kvar längre i kroppen. Leder till att effekt blir starkare och risken för biverkningar ökar som trötthet, förvirring och risk för att ramla.
- Kroppens förmåga att reglera blodtrycket försämras
- Mage och tarmarna påverkas

Information från 1177



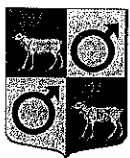
# Vad gör vi inom socialförvaltningen utifrån HSL

- Vid inflyttning till vård- och omsorgsboende sker en läkemedelsöversyn
- Provtagning och koll av risker såsom undernäring, risk för fall, risk för trycksår samt munhälsobedömning sker vid inflytt och därefter fortsatt arbete utifrån riskbedömningar.
- Vi har gott samarbete med hälsocentralerna och har läkemedelsgenomgångar 1 gång/år, för brukare med mer än 5 läkemedel.
- För brukare boende inom ordinärt boende har en rehab-assistent anställts, som utför med brukare träningsprogram i hemmen, detta för våra mest svaga i samhället
- Vi behöver förbättra samverkan SOL/LSS och HSL

## Övrig information

- Kommunens rehab-gång med MAS har haft en Balansera mera dag, en förebyggande aktivitet för kommunmedborgarna i samverkan med PRO.
- Det fanns möjlighet denna dag att få en översyn av sitt hjälpmedel.
- Vi har vision att ha en äldre-mässa oktober 2019- här tar vi emot tips på innehåll för den dagen och öppen för samverkan

Tack för mig / Ingela Öhman



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 57

Projekt arbetsmarknadsintegration

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att lägga ärendet till handlingarna.

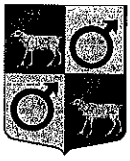
**Ärendebeskrivning**

Kommunala pensionärsrådet vill ha information om "projekt arbetsmarknadsintegration". Projektet är ej uppstartat. Kommunstyrelsen har 2018-10-01 § 261 tagit beslut om medel samt projektbeskrivning.

**Underlag**

1. KS 2018-10-01 § 261.
2. Projektbeskrivning.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 58

Socialnämndens budget

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

Kommunala pensionärsrådet vill ha information om hur socialnämnden arbetar för att få en budget i balans.

Socialförvaltningen meddelar: Infört köpstopp, gäller ej arbetsmiljö åtgärder. Arbetar för att tjänster utanför ram skall in i ram. Att använda resurser effektivt med ett brukarperspektiv.

Iris Dimitri socialnämnden

- Budgetunderlag till socialnämnden i november.
- Socialnämnden arbetar intensivt med budgeten på lång och kort sikt.
- Har träffat revisionen angående budgeten.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 59

Enens vård- och omsorgsboende

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att kommunala pensionärsrådet får information om Enens vård- och omsorgsboende när utredningen är klar.

**Ärendebeskrivning**

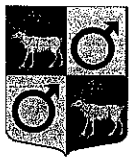
Kommunala pensionärsrådet vill ha information om arbetet gällande Enens vård- och omsorgsboende.

Socialförvaltningen meddelar: utredning pågår, förhoppningen är att den skall vara klar under hösten 2018.

Iris Dimitri socialnämnden

- Förvaltningen och socialnämnden har informerat berörda vid flera tillfällen.
- Socialnämnden har tagit beslut om att avveckling av Enens servicehus upphävs i avvaktan på fullständigt underlag.
- Arbetsmiljöverket har riktat kritik mot servicedelen.
- Mindre vårdkrävande boende på servicedelen.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 60

Personal inom socialförvaltningen

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att lägga ärendet till handlingarna.

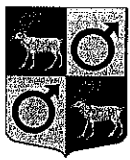
**Ärendebeskrivning**

Kommunala pensionärsrådet vill ha information om rekrytering och arbetsmiljö/villkor gällande personal på socialförvaltningen. Samt om utgångspunkten vid rekrytering är heltidstjänster.

Socialförvaltningen meddelar: utgångspunkten är att alla tjänster är heltid. Sjuksköterskornas veckoarbetstid ses över. Möjligheten för utbildning till distriktsköterskorna ses över, detta kan kräva extraanslag.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------





2018-10-19

**Kommunala pensionärsrå-  
det**

§ 61

Kommunens äldrepedagog

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

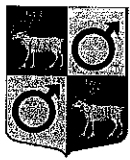
Kommunala pensionärsrådet vill ha information om kommunens äldrepedagog.

Anette Andersson äldrepedagog informerar:

- 2019 finns budget för 2 st äldrepedagoger.
- Handledda/stödja medarbetare.
- Metod/utveckling.
- Aktivitetsplanerare på vård- och omsorgsboendena skall ta fram ett årshjul.
- Omsorgsapp för anhöriga, information om bland annat aktiviteter.
- Information i kommunbladet.
- Anhörigträffar planeras.
- Resa till Ajtte i Jokkmokk.
- Sprida böcker/filmer på minoritetsspråken.
- Föreningar kan kontakta äldrepedagogen för samverkan.

Anette Andersson äldrepedagog:  
Anette.Andersson@gallivare.se

<i>hete</i>	<i>TW</i>		Utdragsbestyrkande
-------------	-----------	--	--------------------



2018-10-19

**Kommunala pensionärsrådet**

---

§ 62

Kommunens telefonväxel

**Kommunala pensionärsrådet beslutar**

att lägga ärendet till handlingarna.

**Ärendebeskrivning**

Kommunala pensionärsrådet vill ha information om kommunens telefonväxel.

Socialförvaltningen meddelar: Biståndshandläggarna på ÄO har full bemanning, dessa nås säkrats mellan 08:30 och 09:30. Biståndsenheten har en chef för tillfället skall vara två chefer och rekrytering pågår. Detta medför att chefen kan vara svår att nå.

Service- och teknikförvaltningen meddelar: Automatiska telefonsvararen "Lilly" har tagits bort. Växeln har uppgraderats och gått igenom tillsammans med leverantören. Telefonin är IT-baserad och beroende av kommunens nätverk.

<i>kat</i>	<i>M</i>		Utdragsbestyrkande
------------	----------	--	--------------------